

Dokument na rokovanie

A9-0388/2023

4.12.2023

SPRÁVA

o kultúrnej rozmanitosti a podmienkach pre autorov na európskom trhu
streamovania hudby
(2023/2054(INI))

Výbor pre kultúru a vzdelávanie

Spravodajca: Ibán García Del Blanco

OBSAH

	strana
NÁVRH UZNESENIA EURÓPSKEHO PARLAMENTU	3
DÔVODOVÁ SPRÁVA.....	12
PRÍLOHA: SUBJEKTY ALEBO OSOBY, KTORÉ SPRAVODAJCOVI POSKYTLI INFORMÁCIE.....	14
INFORMÁCIE O PRIJATÍ V GESTORSKOM VÝBORE.....	15
ZÁVEREČNÉ HLASOVANIE PODĽA MIEN V GESTORSKOM VÝBORE.....	16

NÁVRH UZNESENIA EURÓPSKEHO PARLAMENTU

o kultúrnej rozmanitosti a podmienkach pre autorov na európskom trhu streamovania hudby (2023/2054(INI))

Európsky parlament,

- so zreteľom na článok 167 Zmluvy o fungovaní Európskej únie,
- so zreteľom na Dohovor UNESCO o ochrane a podpore rozmanitosti kultúrnych prejavov,
- so zreteľom na smernicu Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2019/790 zo 17. apríla 2019 o autorskom práve a právach súvisiacich s autorským právom na digitálnom jednotnom trhu a o zmene smerníc 96/9/ES a 2001/29/ES¹,
- so zreteľom na nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/818 z 20. mája 2021, ktorým sa zriaďuje program Kreatívna Európa (na obdobie 2021 až 2027) a zrušuje nariadenie (EÚ) č. 1295/2013²,
- so zreteľom na nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2022/1925 zo 14. septembra 2022 o súťažeschopných a spravodlivých trhoch digitálneho sektora a o zmene smerníc (EÚ) 2019/1937 a (EÚ) 2020/1828 (akt o digitálnych trhoch)³,
- so zreteľom na nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2022/2065 z 19. októbra 2022 o jednotnom trhu s digitálnymi službami a o zmene smernice 2000/31/ES (akt o digitálnych službách)⁴,
- so zreteľom na svoje uznesenie zo 14. decembra 2022 o vykonávaní Novej európskej stratégie pre kultúru a stratégie EÚ pre medzinárodné vzťahy v oblasti kultúry⁵,
- so zreteľom na svoje uznesenie z 20. októbra 2021 o európskych médiách v digitálnej dekáde: akčný plán na podporu obnovy a transformácie⁶,
- so zreteľom na svoje uznesenie z 20. októbra 2021 o situácii umelcov a kultúrnej obnove v EÚ⁷,
- so zreteľom na svoje uznesenie z 19. mája 2021 o umelej inteligencii vo vzdelávaní, v kultúre a audiovizuálnom sektore⁸,

¹ Ú. v. EÚ L 130, 17.5.2019, s. 92.

² Ú. v. EÚ L 189, 28.5.2021, s. 34.

³ Ú. v. EÚ L 265, 12.10.2022, s. 1.

⁴ Ú. v. EÚ L 277, 27.10.2022, s. 1.

⁵ Ú. v. EÚ C 177, 15.5.2023, s. 78.

⁶ Ú. v. EÚ C 184, 5.5.2022, s. 71.

⁷ Ú. v. EÚ C 184, 5.5.2022, s. 88.

⁸ Ú. v. EÚ C 15, 12.1.2022, s. 28.

- so zreteľom na svoje uznesenie z 20. októbra 2020 s odporúčaniami pre Komisiu k rámci etických aspektov umelej inteligencie, robotiky a súvisiacich technológií⁹,
 - so zreteľom na svoje uznesenie z 20. októbra 2020 o právach duševného vlastníctva v súvislosti s rozvojom technológií umelej inteligencie¹⁰,
 - so zreteľom na svoje uznesenie zo 17. septembra 2020 o kultúrnej obnove Európy¹¹,
 - so zreteľom na článok 54 rokovacieho poriadku,
 - so zreteľom na správu Výboru pre kultúru a vzdelávanie (A9-0388/2023),
- A. keďže hudobný sektor je hlavným pilierom kultúry, pretože je dôležitou súčasťou kultúrnej a jazykovej rozmanitosti Únie a zo všetkých kultúrnych a tvorivých odvetví má najširší dosah na verejnosť;
 - B. keďže hudobný sektor je dôležitou súčasťou kultúrneho a kreatívneho priemyslu, ktorý sa považuje za jeden zo 14 kľúčových ekosystémov na budovanie európskeho hospodárstva, keďže prináša rast a tvorbu pracovných miest, a to aj pre mladých ľudí;
 - C. keďže skladatelia, autori a interpreti sú na samom začiatku hodnotového reťazca hudobného sektora a sú prvými a hlavnými tvorivými hnacími silami všetkej hudby distribuovanej na streamovacích platformách;
 - D. keďže rýchle inovácie v oblasti digitálnych technológií za posledné dve desaťročia zásadne zmenili hudobný sektor, najmä spôsob, akým sa hudba vytvára, produkuje a distribuuje, a spôsob, akým k nej ľudia pristupujú a ako ju konzumujú;
 - E. keďže hudobný sektor sa neustále a rýchlo prispôbuje s novými obchodnými modelmi, novými spôsobmi interakcie s publikom a využívaním doplnkových platforiem, ako sú platformy sociálnych médií alebo aplikácie pre krátke videá, ktoré vytvárajú nové príležitosti, ale aj výzvy; keďže v tejto súvislosti treba riešiť dôležité výzvy, ako je podpora kultúrnej rozmanitosti a spravodlivé odmeňovanie autorov;
 - F. keďže ľudia v súčasnosti konzumujú hudbu najmä prostredníctvom služieb streamovania hudby prostredníctvom digitálnych hudobných platforiem alebo platforiem, kde online používatelia nahrávajú obsah vrátane sociálnych médií, streamovania živých predstavení alebo aplikácií na krátke videá, ktoré poskytujú prístup až k 100 miliónom skladiel dostupným kdekoľvek, kedykoľvek a na všetkých druhoch zariadení, a to buď bezplatne, alebo za pomerne nízky mesačný poplatok za predplatené;
 - G. keďže streaming predstavuje 67 % celosvetových príjmov hudobného sektora¹²; keďže svetový hudobný priemysel zaznamenal trvalý rast, ktorý v roku 2022 vyvrcholil ôsmim rokom rastu a ročnými príjmami vo výške 22,6 miliardy USD; keďže rastúci počet

⁹ Ú. v. EÚ C 404, 6.10.2021, s. 63.

¹⁰ [Ú. v. EÚ C 404, 6.10.2021, s. 129.](#)

¹¹ Ú. v. EÚ C 385, 22.9.2021, s. 152.

¹² Medzinárodná federácia fonografického priemyslu, Global Music Report 2023, 21. marca 2023.

investorov v hudobnom sektore je dôkazom jeho obrovskej celkovej hospodárskej hodnoty;

- H. keďže autori a interpreti často nie sú uznaní ani odmeňovaní spôsobom, ktorý by odrážal skutočný rozsah ich prínosu, čo vedie k tomu, že väčšina autorov má veľmi nízke príjmy z trhu streamovanej hudby, a to často znamená, že nemôžu pokračovať v profesionálnej kariére, čo v priebehu času vytvára značnú nerovnováhu, ktorú treba riešiť¹³; keďže treba preskúmať spravodlivejšie modely odmeňovania autorov a interpretov zo streamovania preskúmaním rôznych dostupných mechanizmov, ako sú pomerné a používateľské alebo úplne nové modely; keďže kritériá počítania streamov platformami môžu mať vplyv aj na praktiky manipulácie streamovania;
- I. keďže štúdie poukazujú na to, že súčasná situácia sa vyznačuje novými výzvami, ako aj niekoľkými dlhodobými systémovými problémami, ktorým hudobný sektor naďalej čelí, najmä poklesu celkovej hodnoty produktov, koncentrácii príjmov hlavných značiek a najpopulárnejších umelcov, nedostatku kvalitných údajov na riadnu identifikáciu autorov, interpretov alebo iných držiteľov práv, manipulácii so streamingom, nezákonnému používaniu hudobného obsahu poskytovateľmi online služieb zdieľania obsahu a dominantnými online platformami a obchodmi s aplikáciami; pripomína, že všetky tieto faktory ovplyvňujú spravodlivosť a udržateľnosť príjmov generovaných na trhu streamovanej hudby;
- J. keďže priemerná cena mesačného predplatného za službu streamovania hudby sa v priebehu rokov od spustenia takýchto služieb nezvýšila, najmä vzhľadom na infláciu a obrovský nárast dostupného obsahu;
- K. keďže autorské práva by sa nemali považovať za majetok, ktorý možno využívať bezodplatne na účely vlastných komerčných a propagačných stratégií hudobných služieb;
- L. keďže platformy na streamovanie hudby prostredníctvom algoritmov a odporúčacích systémov zohrávajú zásadnú úlohu pri objavovaní obsahu, a preto majú významný vplyv na kultúrnu rozmanitosť; keďže môžu ovplyvňovať, vyberať alebo zvyšovať viditeľnosť určitých skladieb, a tým aj príjmy autorov a skladateľov, ako aj iných aktérov v európskom kultúrnom a kreatívnom priemysle;
- M. keďže platformy na streamovanie hudby by mali pokračovať v úsilí o zvýšenie celkovej transparentnosti a výsledovateľnosti mnohých prevádzkových aspektov, ktoré majú veľký význam pre autorov, interpretov a iných držiteľov práv; keďže platformy na streamovanie hudby nie sú povinné zabezpečiť transparentnosť svojich algoritmov a odporúčacích nástrojov ani zaručiť podporu európskych hudobných diel;
- N. keďže treba ďalej analyzovať podporu kultúrnej rozmanitosti na európskom trhu streamovanej hudby vrátane podpory európskych umelcov na celom svete, aby sa naplno využil potenciál európskeho kultúrneho a kreatívneho priemyslu, ktorý nemôže

¹³ Brífing – [‘Research for CULT Committee: Cultural diversity and the conditions for authors in the European music streaming market: a bibliographical review’](#), Európsky Parlament, generálne riaditeľstvo pre vnútorné politiky Únie – tematická sekcia pre štrukturálne politiky a politiky súdržnosti, jún 2023.

závisieť len od obchodných rozhodnutí dominantných súkromných svetových prevádzkovateľov;

- O. keďže hudobný sektor je čoraz viac konfrontovaný s nárastom obsahu vytvoreného umelou inteligenciou, pričom čoraz viac skladieb denne zaplavuje streamovacie platformy, čím vzniká riziko, že sa prehĺbi existujúca nerovnováha z hľadiska objaviteľnosti a odmeňovania autorov; keďže vývoj technológií umelej inteligencie by mal naopak slúžiť ľudskej tvorivosti a posilňovať ju a ich používanie by malo byť transparentné;
- P. keďže niekoľko štúdií odhalilo prípady podvodov a manipulácie so streamovaním, keď niektorí aktéri manipulujú systém s cieľom odčerpať príjmy, ktoré by mali ísť autorom a interpretom, napríklad pomocou botov, ktoré umelo zvyšujú počet poslucháčov určitých nahrávaných skladieb¹⁴; keďže systémy odhaľovania a identifikačné mechanizmy na zmiernenie tohto podvodného správania na platformách na streamovanie hudby sú zatiaľ obmedzené;
- Q. keďže je dôležité zabezpečiť fungujúci jednotný trh pre online distribúciu hudby; keďže by sa preto malo vynaložiť väčšie úsilie na riešenie a odstránenie týchto nezrovnalostí a nerovnováh vzhľadom na ich vplyv na trh, najmä pokiaľ ide o podiel na príjmoch zo streamovacích platforiem; keďže na tento účel by sa malo vykonať ďalšie preskúmanie a analýza s cieľom zhromaždiť údaje a identifikovať faktory, ktoré by mohli vytvárať prekážky obehu hudobného obsahu v celej Európe;
- R. keďže správna identifikácia autorov je kľúčová nielen na ich uznanie a lepšie odmeňovanie, ale aj na zabezpečenie rozmanitosti a transparentnosti platforiem;
 - 1. zdôrazňuje, že treba podporiť a vytvoriť spravodlivý a udržateľný ekosystém na streamovanie hudby v EÚ, ktorý by podporoval kultúrnu rozmanitosť a riešil nerovnováhu, ktorá negatívne ohrozuje tento sektor, najmä autorov a interpretov, a môže zabrániť v jeho rozvoji;
 - 2. zdôrazňuje, že všetci aktéri v hodnotovom reťazci streamovania hudby sa musia zapojiť do účinného dialógu, ktorý zahŕňa autorov a interpretov, a prijať potrebné zmeny s cieľom zabezpečiť spravodlivý, inkluzívny a udržateľný ekosystém v tomto odvetví, aby mohol prispievať ku kultúrnej rozmanitosti poskytovaním príležitostí na objavovanie umelcov, ako aj podporou miestnych repertoárov;
 - 3. so znepokojením konštatuje, že súčasná nerovnováha v rozdeľovaní príjmov na trhu streamovanej hudby znevýhodňuje autorov aj interpretov a ohrozuje udržateľnosť ich profesionálnej kariéry na digitálnom trhu; víta každé úsilie o spravodlivejšie odmeňovanie autorov a interpretov ako uznanie významu ich úlohy v európskom hudobnom sektore;
 - 4. vyzýva Komisiu, aby posúdila vplyv existujúcich zmluvných postupov na európskom trhu streamovanej hudby, ako aj súčasného modelu rozdeľovania príjmov zo služieb streamovania hudby na kultúrnu rozmanitosť a zásadu vhodného a primeraného

¹⁴ Tlačová správa – [‘Fake streams, real phenomenon: the CNM working with the industry to fight streaming fraud’](#), Centre national de la musique, 16. januára 2023.

odmeňovania autorov a interpretov, a vyzýva ju, aby v spolupráci s príslušnými zainteresovanými stranami preskúmala vhodné opatrenia vrátane alternatívnych a spravodlivejších modelov na prerozdelenie príjmov z streamingu; vyzýva Komisiu, aby preskúmala, či úroveň koncentrácie v hudobnom priemysle nie je vysoká, a aby posúdila jej vplyv na kultúrnu rozmanitosť, odmeňovanie autorov a hospodársku súťaž;

5. naliehavo vyzýva všetky zainteresované strany, aby podnikli potrebné kroky na prekonanie súčasnej nerovnováhy, a žiada Komisiu, aby monitorovala a nabádala na pokrok v tejto oblasti a zvažila možné vhodné politické návrhy, ak sa tento problém nepodarí vyriešiť dobrovoľnými iniciatívami zainteresovaných strán;

Smerom k udržateľnému ekosystému pre autorov

6. zdôrazňuje, že kľúčová úloha autorov by sa mala odzrkadliť vo väčšom zviditeľnení v hudobných streamovacích službách a vyváženejšom rozdelení príjmov zo streamovania; vyzýva zástupcov priemyslu, aby preskúmali nové modely pridelovania príjmov zo streamingu s cieľom zabezpečiť čo najrovnejšie a najspravodlivejšie rozdelenie príjmov pre autorov a interpretov;
7. nabáda Komisiu, aby posúdila, či používanie nových technológií, ako je blockchain, a medzinárodných identifikačných kódov držiteľov práv, hudobných diel a zvukových nahrávok má potenciál zlepšiť transparentnosť a nákladovú efektívnosť na trhu streamovania hudby, konkrétne pokiaľ ide o presnosť metaúdajov a odmeňovania, a to najmä pre autorov a interpretov; vyjadruje poľutovanie nad tým, že služby streamovania hudby vo všeobecnosti väčšinou nemajú takéto požiadavky na transparentnosť a identifikáciu;
8. zdôrazňuje, že je dôležité, aby sa autori stali členmi organizácií kolektívnej správy s cieľom zabezpečiť právo na kolektívne zmluvy a kolektívne zastúpenie; zdôrazňuje, že cieľom kolektívnych rokovaní prostredníctvom autorských združení je zabezpečiť primeranú hodnotu za používanie autorských diel na trhu streamovania hudby a uľahčiť spravodlivejší prístup na trhy a kultúrnu rozmanitosť v rámci Únie; pripomína význam smernice 2014/26/EÚ¹⁵, ktorá stanovuje rámec pre poskytovanie online multiteritoriálnych licencií na autorské práva na služby streamovania hudby, zabezpečuje autorom slobodnú voľbu pri výbere čo najefektívnejšieho spôsobu správy ich práv na odmeňovanie a stanovuje vysokú úroveň transparentnosti a pravidiel dobrej správy pre organizácie kolektívnej správy, ktoré sú kľúčové pre účinnú správu repertoárov na platformách na streamovanie hudby;
9. zdôrazňuje, že je nevyhnutné zlepšiť identifikáciu každého, kto sa podieľa na procese tvorby, najmä autorov a interpretov, na službách streamovania hudby, a to zabezpečením komplexného a presného pridelovania metaúdajov od času vytvorenia každej skladby, ktorá sa nahrá do služby streamovania hudby; v tejto súvislosti nabáda

¹⁵ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2014/26/EÚ z 26. februára 2014 o kolektívnej správe autorských práv a práv súvisiacich s autorským právom a o poskytovaní multiteritoriálnych licencií na práva na hudobné diela na online využívanie na vnútornom trhu (Ú. v. EÚ L 84, 20.3.2014, s. 72).

na používanie všetkých medzinárodných identifikačných kódov (IPI¹⁶, ISWC¹⁷, ISRC¹⁸, IPN¹⁹ a ISNI²⁰); zdôrazňuje, že riadna identifikácia tvorcov zohráva kľúčovú úlohu pri vyhľadávaní a objaviteľnosti diel a umožňuje riadne odmeňovanie tvorcov pri rozdeľovaní príjmov;

10. vyzýva všetkých aktérov hudobného priemyslu, aby zintenzívnili svoje úsilie o zabezpečenie komplexného a správneho pridelovania metaúdajov o skladbách prostredníctvom identifikácie a presného uvádzania údajov o autoroch na ich hudobných dielach na streamovacích službách, a to aj v prípade obsahu nahraného úplne nezávislými autormi;
11. zdôrazňuje, že treba zvýšiť informovanosť, najmä mladých autorov, o dôležitosti presného označovania a odmien za ich hudbu na trhu streamovania hudby; víta príslušné výskumné programy a iniciatívy, a to aj na medzinárodnej úrovni, a vyzýva Komisiu, aby preskúmala spôsoby podpory takýchto iniciatív;
12. pripomína, že treba zabezpečiť hodnotu autorských práv bez ohľadu na ponuky služieb na streamovanie hudby; konštatuje, že z viacerých nedávnych štúdií²¹ ²²vyplýva, že väčšina autorov a interpretov nedostáva dostatočné príjmy z streamovania hudby; vyzýva na revíziu preddigitálnych sadzieb licenčných poplatkov s cieľom zosúladiť ich so spravodlivými a modernými sadzbami; odsudzuje existenciu schém, ako sú tzv. payola schémy, ktoré nútia autorov akceptovať nižšie alebo žiadne príjmy výmenou za väčšie zviditeľnenie, čím sa ešte viac znižujú ich už aj tak veľmi nízke príjmy zo streamingu, a to najmä preto, že príslub väčšieho zviditeľnenia zostáva vo väčšine prípadov nesplnený;
13. konštatuje, že hospodárskej súťaži medzi poskytovateľmi streamovania hudby na európskom trhu dominujú niekoľkí globálni hráči; pripomína potrebu urýchleného vykonávania aktu o digitálnom trhu a aktu o digitálnych službách s cieľom zaručiť spravodlivý ekosystém ukončením praktík nekalej hospodárskej súťaže platformami zdieľania obsahu a poskytovateľmi služieb streamovania hudby na trhu streamovanej hudby, ako sú praktiky, ktoré používateľom umožňujú nelegálne streamovať alebo sťahovať chránený obsah; v tejto súvislosti zdôrazňuje potrebu transparentnosti a účinného auditu; zdôrazňuje, že takéto porušovanie právnych predpisov na platformách a zo strany platforiem, ako aj v obchodoch s aplikáciami treba odstrániť;
14. zdôrazňuje, že je dôležité zabezpečiť investície do nových európskych talentov a hudby vrátane miestnych umelcov, špecializovaných umelcov a umelcov zo zraniteľných komunit prostredníctvom vhodných nástrojov financovania vrátane programu Kreativna

¹⁶ IPI: Interested Parties Information, <https://www.ipisystem.org/>.

¹⁷ ISWC: International Standard Musical Work Code, <https://www.iswc.org/>.

¹⁸ ISRC: International Standard Recording Code, <https://isrc.ifpi.org/en/>.

¹⁹ IPN: International Performer Number, <https://www.scapr.org/tools-projects/ipd/>.

²⁰ ISNI: International Standard Name Identifier, <https://isni.org/>.

²¹ Aliancia európskych hudobných skladateľov a autorov piesní (European Composer and Songwriter Alliance), '[Music streaming and its impact on music authors – why we should fix streaming and how to ensure a sustainable future for all music creators](#)', júl 2023.

²² Legrand Network, '[Study on the place and role of authors and composers in the European music streaming market](#)', Európske zoskupenie združení autorov a skladateľov (European Grouping of Societies of Authors and Composers), 28. septembra 2022/.

Európa s cieľom podporiť investície do rozmanitejších foriem repertoáru z hľadiska jazyka alebo žánru, do poskytovania digitálnych zručností a digitálnej transformácie obchodných modelov, a zdôrazňuje potrebu zvýšiť informovanosť autorov o ich právach;

15. podporuje zdieľanie informácií o živých vystúpeniach umelcov na platformách, najmä miestnych umelcov, s cieľom uľahčiť nové objavy a ďalšie zviditeľnenie;
16. žiada všetky subjekty v sektore streamovania hudby, aby spolupracovali na hodnotení a znižovaní uhlíkovej stopy digitálnej hudby;

Významné miesto a objaviteľnosť európskych hudobných diel

17. žiada, aby sa na úrovni Únie prijali opatrenia s cieľom zaručiť viditeľnosť a dostupnosť európskych hudobných diel vzhľadom na obrovské množstvo obsahu, ktoré neustále narastá na platformách na streamovanie hudby, a chýbajúce pravidlá EÚ na ich harmonizovanú reguláciu;
18. víta štúdiu, ktorú iniciovala Komisia a ktorej cieľom je posúdiť objaviteľnosť európskych hudobných diel v hudobnom ekosystéme, a to aj prostredníctvom služieb streamovania hudby; žiada Komisiu, aby na základe týchto výsledkov navrhla primerané opatrenia vrátane právneho rámca na zabezpečenie viditeľnosti, dostupnosti a významného miesta európskych hudobných diel na platformách na streamovanie hudby;
19. v tejto súvislosti vyzýva Komisiu, aby zabezpečila, že takýto právny rámec bude obsahovať osobitné ukazovatele rozmanitosti, ktoré by umožnili nezávislé posúdenie používania a zvyšovania viditeľnosti európskych hudobných diel a rozmanitosti ich žánrov, jazykov alebo nezávislých autorov;
20. okrem toho zdôrazňuje, že takýto právny rámec by si vyžadoval, aby Komisia identifikovala najlepšie postupy na testovanie rozmanitého obsahu propagovaného na rozhraniach platforiem a pravidelne ho sledovala a podávala o tom správy s jasnou metodikou na pochopenie a posúdenie viditeľnosti európskych hudobných diel okrem iného v spravovaných playlistoch, používateľských rozhraniach, algoritmických voľbách a odporúčacích systémoch s cieľom zabezpečiť ich významné miesto a objaviteľnosť;
21. vyzýva Komisiu, aby zhromaždila údaje a vykonala dôkladnú analýzu zameranú na zabezpečenie objaviteľnosti európskych hudobných diel prostredníctvom služieb streamovania hudby, ako aj na vytvorenie štruktúrovaného dialógu medzi všetkými zúčastnenými stranami; žiada Komisiu, aby na základe týchto zistení uvažovala o možnosti zavedenia konkrétnych opatrení, ako sú kvóty na európske hudobné diela na platformách na streamovanie hudby;
22. vyzýva Komisiu a členské štáty, aby posúdili vhodné spôsoby zachovania digitálneho európskeho hudobného dedičstva a zároveň znížili faktickú závislosť od komerčných platforiem na streamovanie hudby, čím sa zabezpečí dostupnosť a prístupnosť európskych hudobných diel z dlhodobého hľadiska;

Smerom k etickému využívaniu umelej inteligencie

23. vyzýva na etické využívanie umelej inteligencie v kultúrnom a kreatívnom priemysle vrátane hudby a zdôrazňuje, že umelá inteligencia môže byť nástrojom pre umelcov na skúmanie, inováciu a zlepšovanie ich vlastnej tvorby; požaduje maximálnu transparentnosť a zdôrazňuje potrebu zaručenia súladu so všetkými právnymi požiadavkami Únie, ktoré sa týkajú vývoja, výroby a distribúcie hudobných diel prostredníctvom technológií umelej inteligencie; zdôrazňuje, že treba riešiť osobitné dôsledky používania umelej inteligencie v kultúrnom a kreatívnom priemysle;
24. vyzýva Komisiu, aby navrhla ciele právne ustanovenia na zabezpečenie transparentnosti algoritmov a systémov na odporúčanie obsahu všetkých relevantných platforiem na streamovanie hudby s cieľom zabrániť nekalým praktikám a podvodom pri streamovaní, ktoré sa používajú na zníženie nákladov a ďalšie zníženie hodnoty pre profesionálnych autorov; žiada hudobné služby, aby naďalej investovali do primeraných nástrojov na odhaľovanie takýchto činností;
25. zdôrazňuje, že nárast obsahu vytvoreného umelou inteligenciou viedol k rastúcemu počtu skladiet nahratých na streamingové platformy, čo ešte viac zvyšuje význam zabezpečenia významného miesta a objaviteľnosti európskych hudobných diel; zdôrazňuje, že verejnosť by mala byť informovaná o tom, či hudobné diela, piesne alebo umelci, ktorých počúva na platformách na streamovanie hudby, boli vytvorené umelou inteligenciou, a/alebo bez výrazného podielu autorov; v tejto súvislosti zdôrazňuje, že treba zabezpečiť, aby boli spotrebiteľia dobre informovaní, a zdôrazňuje, že treba vytvoriť jasné, včasné a viditeľné označenie na informovanie verejnosti o dielach vytvorených výlučne umelou inteligenciou, ktoré nezahŕňajú prejav osobnosti alebo tvorivosti autora;
26. víta dialóg medzi hlavnými zainteresovanými stranami s cieľom bojovať proti šíreniu vysoko falošného obsahu na platformách na streamovanie hudby a požaduje, aby sa zohľadňovali záujmy všetkých autorov a interpretov; pripomína, že vysoko falošný obsah je výstup vytvorený modelmi a aplikáciami umelej inteligencie, ktoré môžu bez súhlasu autorov a interpretov používať ich identitu, hlas a podobu; vyzýva na intenzívnejšie zavádzanie identifikačných nástrojov na odhaľovanie vysoko falošného a zmanipulovaného obsahu a požaduje ľahko dostupné mechanizmy podávania správ pre autorov, interpretov a iných držiteľov práv;
27. zdôrazňuje, že autori, interpreti a iní držitelia práv by mali mať možnosť vyhradiť si práva na využívanie svojej práce na tréning, vývoj alebo dizajn umelej inteligencie nad rámec vedeckého výskumu a udeľovať licencie na ňu; v tejto súvislosti zdôrazňuje potrebu transparentnosti obsahu určeného na tréning chráneného autorským právom na účely generatívnych systémov umelej inteligencie s cieľom zabezpečiť, aby bol v súlade s platnými právnymi predpismi Únie alebo vnútroštátnymi právnymi predpismi v oblasti autorského práva, a zdôrazňuje, že poskytovatelia takýchto generatívnych systémov umelej inteligencie musia zdokumentovať a verejne sprístupniť dostatočne podrobné zhrnutie o použití takýchto tréningových údajov bez ohľadu na to, kde sa takéto tréningové uskutočnilo, aby sa umožnilo riadne uplatňovanie výnimky z vyťažovania textov a údajov stanovenej v práve Únie v oblasti autorských práv;

Perspektívy

28. vyzýva Komisiu, aby zriadila európske hudobné observatórium, ktoré by poskytovalo informácie o hudobných trhoch v Únii prostredníctvom zberu a analýzy údajov v členských štátoch, ako aj analyzovalo právne otázky ovplyvňujúce hudobný sektor, najmä trh so streamovaním hudby, a podávalo o nich správy s cieľom rozvíjať tento sektor;
29. vyzýva Komisiu, aby ďalej zlepšila program Kreatívna Európa, najmä prostredníctvom komplexných opatrení v oblasti hudby;
30. zdôrazňuje, že hudba má veľký potenciál na ďalšiu propagáciu európskej kultúry, histórie, dedičstva, hodnôt a rozmanitosti; domnieva sa, že hudba má tiež potenciál prispieť k tzv. mäkkej moci Únie; zdôrazňuje, že Únia by sa mala výrazne zamerať na propagáciu európskych umelcov v tretích krajinách; v tejto súvislosti vyzýva Komisiu, aby vypracovala komplexnú európsku stratégiu vývozu európskych hudobných diel;
31. vyzýva Komisiu, aby nadviazala štruktúrovaný dialóg medzi všetkými zainteresovanými stranami s cieľom prediskutovať aktuálne problémy ovplyvňujúce trh so streamovaním hudby a spolupracovať pri hľadaní spoločných riešení zameraných na spravodlivejšie rozdeľovanie príjmov z platforiem na streamovanie hudby, a to najmä pre autorov, interpretov a nezávislých malých producentov a mikroproducentov súbežne s jej očakávanými legislatívnymi návrhmi, ktoré sa týkajú transparentnosti algoritmov a významného postavenia európskych hudobných diel;
32. vyzýva Komisiu, aby zvážila zavedenie európskej priemyselnej stratégie pre hudbu, ktorá by Únii umožnila plniť úlohu pri podpore rozmanitosti umelcov a hudobných diel, pričom by sa mala zamerať na silu a rozmanitosť európskeho hudobného sektora, posilnenie menších subjektov, získanie vyšších investícií, poskytnutie viac priestoru umelcom a vyčíslenie výsledkov;
 - o
 - o o
33. poveruje svoju predsedníčku, aby postúpila toto uznesenie Rade a Komisii.

DÔVODOVÁ SPRÁVA

Zrýchlenie digitálnej transformácie, ktorou prechádza naša spoločnosť, spôsobuje nerovnováhu v tradičných sociálnych vzťahoch, ktorých nápravu alebo transformáciu niekedy sťažuje samotná rýchlosť zmien. Nerovnováha sa prejavila na všetkých trhoch, pričom na niektorých bola výraznejšia ako na iných. Tieto zmeny zasiahli aj kultúrny sektor. Fenomén online spotreby (s následnou pohromou vo forme digitálneho pirátstva), masívny nárast celosvetovo prístupných diel a následný nárast spotreby a konkurencie, využívanie nových nástrojov v procese tvorby, rozmach umelej inteligencie, počiatok nástupu „virtuálnych svetov“ alebo metaverzov viedli k zmene rovnováhy účastníkov hodnotového reťazca, ak nie k vzniku nových postáv a virtuálnemu zániku iných. Vzhľadom na všeobecne známu krehkosť a neistotu kultúrneho ekosystému a skutočnosť, keďže tieto zmeny nastali s uvedenou rýchlosťou a s nedostatočnou a oneskorenou reakciou zákona, možno pochopiť, že tento systém utrpel a trpí viac ako iné systémy pri prispôbovaní sa novej realite, najmä pokiaľ ide o podmienky umelcov a tvorcov, ale aj o celý hodnotový reťazec.

Môžeme potvrdiť, že spomedzi kultúrnych subsystemov je hudba jedným z tých, ktoré prešli najdramatickejšími zmenami. V priebehu niekoľkých rokov sme prešli od vinylovej platne alebo CD k masovej online spotrebe. V súčasnosti verejnosť využíva streamovanú hudbu prostredníctvom online platforiem, ktoré fungujú na celom svete a sprístupňujú milióny hudobných skladieb (až 300 miliónov). Dokonca aj model hudobného rádia je dnes na ústupe. Nikdy predtým svet nekonzumoval toľko hudby a nikdy predtým nemal taký prístup k nekonečnej škále umelcov, štýlov a foriem. Ešte nikdy nebol ekonomický „koláč“ v hudbe taký veľký. Táto realita však obsahuje svoj vlastný paradox: ešte nikdy nebola situácia tvorcov a interpretov taká neistá, okrem hŕstky mimoriadne úspešných umelcov, a ešte nikdy nebola rozmanitosť mainstreamových štýlov taká úzka.

V skutočnosti sme svedkami extrémnej komodifikácie hudobného zážitku, v ktorej majú rôzne menšinové štýlové žánre čoraz menej priestoru a v ktorej majú menej rozšírené jazyky čoraz menšiu spotrebu, dokonca aj v krajinách svojho pôvodu. Vytvorenie veľkého globálneho online trhu s hudbou viedlo k čoraz jednotnejšej ponuke, ktorá sa vytvára prostredníctvom zoznamov odporúčaní a algoritmov, ktoré čoraz viac zohľadňujú vkus verejnosti.

Pre autorov alebo interpretov menšinových alebo experimentálnych štýlov je ťažké zviditeľniť sa na platformách s masovou ponukou. Vypadnutie zo zoznamov hlavných odporúčaní alebo z domovskej obrazovky týchto platforiem znamená odsúdenie na bezvýznamnosť. Ani v súčasnosti nemajú rozhlasové stanice veľkú moc uvádzať na trh nové mená, jedinou alternatívou sú iné sociálne siete, ktoré ešte viac ochudobňujú umelecký zážitok.

Potreba dosiahnuť prítomnosť v odporúčacích nástrojoch viedla k praktikám, ako sú „payola schémy“, v rámci ktorých autori prijímajú nižšie platby výmenou za väčšie zviditeľnenie. Je to určite dramatická prax, keďže príjmy, ktoré dostávajú autori a výkonní umelci prostredníctvom honorárov za spotrebu svojich diel v rámci streamingu, sú úplne smiešne. Umelci, ktorých diela sa ročne reprodujú v státisícových nákladoch, sa prostredníctvom tohto média nedokážu finančne uživiť, a ich útočiskom sú živé koncerty, kurzy alebo iné alternatívne aktivity. To je jednoducho neudržateľné.

Je naliehavo potrebná dôkladná analýza hodnotového reťazca hudobného sektora s cieľom identifikovať nerovnováhu a zaviesť nápravné opatrenia prostredníctvom právnych nástrojov a kódexov osvedčených postupov. Pri analýze by sme sa nemali riadiť predsudkami, mýtmi alebo demonizáciou niektorých aktérov na hudobnom trhu. Všetci aktéri zohrávajú potrebnú úlohu a v každom prípade je potrebné, aby všetci pôsobili vyvážene, aby sa zabezpečila udržateľnosť a vznik nových umelcov a hudobných návrhov.

Európska únia sa riadi heslom „zjednotení v rozmanitosti“. Túto vetu, ktorá je zakotvená na titulnej strane našej zakladajúcej zmluvy, možno chápať v dvoch základných významoch: ako vyhlásenie a ako mandát:

- Práve prostredníctvom kultúry sa utvárame ako projekt civilizácie; Európska únia bez kultúry, ktorú prinášajú všetky zúčastnené ľudské spoločenstvá, je len prázdnu škrupinou bez duše.
- Je povinnosťou Únie zabezpečiť túto rozmanitosť, bez ktorej tento projekt nemá zmysel. Táto rozmanitosť sa netýka len jazykovej alebo etnografickej podstaty, ale aj ochrany veľmi bohatej tvorivej magmy našich spoločností.

Na základe tohto dvojitého výkladu našej deklarácie Európska únia pri rôznych príležitostiach upravila ochranu kultúrnej skutočnosti a práv umelcov a tvorcov, a to vo fyzickej, ako aj v digitálnej oblasti. Dnes je čas prijať opatrenia, ktoré zaručia udržateľnosť kreatívneho hudobného sektora a ktoré nám umožnia vytvárať nielen duchovné, ale aj ekonomické bohatstvo. Táto odporúčacia správa, na ktorej sme pracovali vo Výbore Európskeho parlamentu pre kultúru, slúži na splnenie našej vlastnej zodpovednosti v tomto smere, pretože obsahuje text, na ktorom sme pracovali spolu s týmto sektorom a ktorého cieľom je identifikovať nedostatky tohto trhu a navrhnúť ich riešenia.

„Život bez hudby je jednoducho omyl, únava, vyhnanstvo“, povedal Nietzsche; je to práve hudba, ktorá je pravdepodobne tým najviac metafyzickým, nevysvetliteľným a nepochopiteľným umeleckým zážitkom, ktorý si my ľudia môžeme vychutnať, tým „kúzlom“, o ktorom hovoril aj Nietzsche. Je na nás, aby sme urobili všetko, čo je v našich silách, aby sme zachovali kúzlo v našej Európe.

PRÍLOHA: SUBJEKTY ALEBO OSOBY, KTORÉ SPRAVODAJCOVI POSKYTLI INFORMÁCIE

V súlade s článkom 8 prílohy I k rokovaciemu poriadku spravodajca vyhlasuje, že počas prípravy správy až do jej prijatia vo výbore mu poskytl informácie tieto subjekty alebo osoby:

Subjekt a/alebo osoba
AEPO-ARTIS GESAC, European Grouping of Societies of Authors and Composers ECSA, European Composer & Songwriter Alliance IFPI, International Federation of the Phonographic Industry IMPALA, Independent Music Companies Association (IMPALA) ICMP, International Confederation of Music Publishers (ICMP) IMPF, Independent Music Publishers International Forum EMMA, European Music Managers Alliance CreativityWorks! CISAC MIDEM+, Marché International du Disque et de l'Edition Musicale Fair MusE consortium PEARLE SGAE, Sociedad General de Autores y Editores de España Warner Music Station Madrid Promusicae, Productores de Música en Espana AIE, Asociación de Artistas Intérpretes o Ejecutantes de España PRSforMusic: Mechanical-Copyright Protection Society & Performing Right Society. Digital Music Europe Spotify Apple Music Amazon Google. Youtube Sony Music Entertainment Universal Music Group European Coalitions for Cultural Diversity Métamusique Music Rights Awareness Foundation Salt Pivotaleconomics.com

Vypracovanie uvedeného zoznamu je vo výlučnej zodpovednosti spravodajcu.

INFORMÁCIE O PRIJATÍ V GESTORSKOM VÝBORE

Dátum prijatia	28.11.2023
Výsledok záverečného hlasovania	+: 23 -: 3 0: 1
Poslanci prítomní na záverečnom hlasovaní	Asim Ademov, Andrea Bocskor, Ilana Cicurel, Laurence Farreng, Tomasz Frankowski, Chiara Gemma, Catherine Griset, Sylvie Guillaume, Hannes Heide, Irena Joveva, Petra Kammerevert, Niyazi Kizilyürek, Niklas Nienäß, Marcos Ros Sempere, Monica Semedo, Andrey Slabakov, Michaela Šojdrová, Sabine Verheyen, Theodoros Zagorakis, Milan Zver
Náhradníci prítomní na záverečnom hlasovaní	João Albuquerque, Ibán García Del Blanco, Łukasz Kohut, Marcel Kolaja, Emmanuel Maurel, Wolfram Pirchner, Rob Rooker

ZÁVEREČNÉ HLASOVANIE PODĽA MIEN V GESTORSKOM VÝBORE

23	+
ID	Catherine Griset
NI	Andrea Bocskor
PPE	Asim Ademov, Tomasz Frankowski, Wolfram Pirchner, Michaela Šojdrová, Sabine Verheyen, Theodoros Zagorakis, Milan Zver
Renew	Ilana Cicurel, Laurence Farreng, Irena Joveva, Monica Semedo
S&D	João Albuquerque, Ibán García Del Blanco, Sylvie Guillaume, Hannes Heide, Petra Kammerevert, Lukasz Kohut, Marcos Ros Sempere
The Left	Niyazi Kizilyürek, Emmanuel Maurel
Verts/ALE	Niklas Nienab

3	-
ECR	Rob Rooken, Andrey Slabakov
Verts/ALE	Marcel Kolaja

1	0
ECR	Chiara Gemma

Vysvetlenie použitých znakov:

+ : za

- : proti

0 : zdržali sa hlasovania